

**การศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ**
**THE STUDY OF TEACHERS' PERFORMANCE IN GENERAL BUDDHIST
SCRIPTURE SCHOOL GROUP 3, UNDER DEPARTMENT OF BUDDHIST
STUDENT, NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM**

พระมหาไพจิตร สาธิต¹, พระมหาไกรวรรณ ชินทศโต², และจำรูญ พริกบุญจันทร์³

(Received : July 4, 2019 ; Revised : August 9, 2019 ; Accepted : September 22, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 จำนวน 21 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 160 รูป/คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ด้านการปกครองชั้นเรียนและด้านการเรียนการสอน
2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า ครูมีสถานภาพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป การอบรมด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีความแตกต่างกันด้านอายุ การศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 ดังนี้ โรงเรียนควรจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร จัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และเวลาเรียนของนักเรียน จัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้อบรมและพัฒนาการใช้สื่อวัตกรรมการสอน จัดสภาพห้องเรียนที่สะอาด สนับสนุนทุนด้านการศึกษาต่อในระดับสูง ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติกิจของสงฆ์ ส่งเสริมและเผยแผ่หลักธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาแก่ชุมชน

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานของครูสอน, สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

¹นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research were : to study the teachers' performances in the Group 3 of the General Educational School of Buddhist Study, 2) to compare the teachers' performances in those schools classified by status, age Buddhist education, the level of general education and experience and 3) to find suggestions and recommendations proposed by those school teachers. The samples were 160 teachers, both monks and lay persons, of 21 general educational schools of Buddhist study as mentioned. The sampling group was selected through the simple random sampling method. The instrument implemented in the study was the five-rating scale questionnaire. The data were analyzed by the computer program and the statistics used were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test (One-way ANOVA).

The research finding were as follows :

1. The teachers' performances were, in an overall aspect, found to be at a 'MUCH' level. Ranking from the top down to the bottom of the scale, the aspect that stood at the apex was that of general performance, followed by those of class control and learning and teaching, respectively.
2. The comparison of the teachers' performances in those schools, classified by status, was found to show a statistically significant difference of .05 in the aspects of general performance and morality training, but no statistically significant difference was found in the case of comparison classified by age, Buddhist education, general education, and teaching experience.
3. The suggestions about teachers' performances in the Group 3 included the following : The Curriculum Handbook should be published and provided to the persons concerned and the drawing of curriculum should suitably reflect the contents and time. Teaching media and devices should be equipped sufficiently. Teaching competency should be promoted in terms of teaching development and innovation. Classroom atmosphere should be improved. Scholarships for higher study should be provided. There should be the promotion of monastic activities and propagation of the Buddha's teachings in the community where the school is situated.

Keywords : Teachers' Performances, National Office of Buddhism

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดการเรียนการสอนภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาในโรงเรียนเป็นประโยชน์ต่อศาสนจักรและอาณาจักร กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรเป็นศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ประพฤติดี ปฏิบัติชอบและดำรงอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะ สามารถดำรงและสืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญต่อไป หากพระภิกษุ สามเณรลาสิกขาไปแล้วสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐ เข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนและบ้านเมืองสืบไป (ศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2545 : 2) ปัจจุบันจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับการยอมรับและมีบทบาทมาก ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของชาติ ตอบสนองนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น การศึกษาของชาติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษา คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียน คุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารและครูเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูนับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดและรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนนักเรียนโดยตรง งานของครูเป็นงานที่ยากยิ่งเพราะเป็นงานที่ต้องทำกับคน งานของครูจะประสบผลสำเร็จเมื่อครูสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ (ประนอมศรี จัยสิน, 2549 : 18) แต่ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูเมื่อเข้าสู่วิชาชีพครูแล้วคือ ครูมีภาระงานมากเกินไป นอกจากภาระงานด้านการสอนแล้ว ยังมีภาระอื่นๆ เช่น งานธุรการของสถานศึกษา งานมอบหมายและงานร้องขอของหน่วยงานต่างๆ และจากรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูมีปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ครูไม่ได้รับสวัสดิการที่เพียงพอ ค่าตอบแทนไม่คงที่ ครูไม่มีความมั่นคงในอาชีพขาดห้องปฏิบัติการสำหรับใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเฉพาะวิชา ครูขาดทักษะในการทำวิทยานิพนธ์ในชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ในชั้นเรียนได้ (พระมหาพิชิตชัย สีหนาม, 2549 : 114-121) ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านวัดผลประเมินผล ขาดห้องปฏิบัติการสำหรับใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเฉพาะวิชา ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และสื่อวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ สถานที่จัดเก็บสื่อการสอนที่เป็นสัดส่วน โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการติดตั้งอุปกรณ์ การใช้สื่อการสอนครูไม่ได้รับการนิเทศความรู้ด้านกระบวนการผลิต สื่อการเรียนการสอน และขาดความรู้ทักษะด้านเทคนิคการผลิตสื่อที่มีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดทำแผนการสอน ขาดการวางแผนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูมีปัญหา (พระมหาไพโรจน์ นวลสำลี, 2546 : 147-148) การปฏิบัติงานอยู่ในระยะการเริ่มต้นและการปรับตัว ครูผู้สอนมีภาระนอกเหนือจากการสอนและต้องสอนหลายคาบ ทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษา ค้นคว้า ย่อมมีปัญหาเกิดขึ้น (วิภาดา สายประเสริฐ, 2552 : 115-120) ปัญหาด้านเงินเดือนและสวัสดิการ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่เต็มตามวุฒิการศึกษา ไม่มีเงินเดือนพอที่จะเก็บออม รวมถึงความไม่สะดวกในการเบิกจ่ายเงินเดือน ซึ่งมักจะล่าช้า ทำให้ส่งผลกระทบต่อภาระดำรงชีพ ในกรณีครูหรือบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยก็ไม่สามารถรับสวัสดิการและสิทธิการรักษาพยาบาลต่างๆ เหมือนครูที่สอนโรงเรียนของรัฐ และสถานภาพของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นลูกจ้างวัด ของรัฐหรือของเอกชน ทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงาน (พระมหาวิวัฒน์ พวงนิม, 2551 : 121-139)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และปัญหาต่างๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม และนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

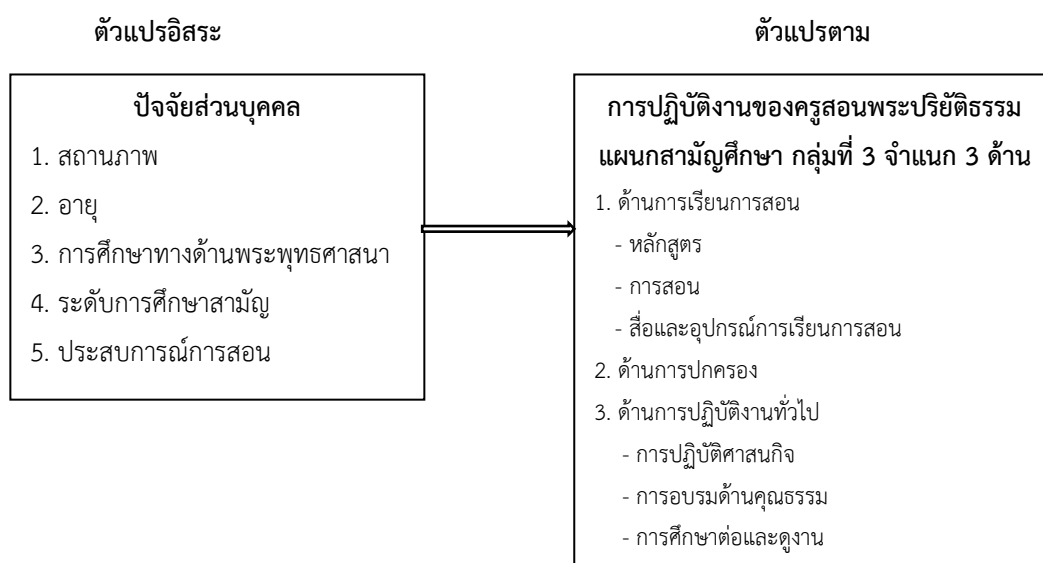
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนาศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากงานวิจัยของ (เสนห์ เจริญศักดิ์, 2547 : 78-82), (พระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน (พวกนิยม), 2551 : 121-139) และ (ศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2545 : 72-78) ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเรียนการสอน 2. ด้านการปกครอง และ 3. ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งที่เป็นบรรพชิตและฆราวาส จำนวน 250 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2556 : 19-20)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งที่เป็นฆราวาสและบรรพชิต ปีการศึกษา 2557 ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (สำเร็จ จันทรสุวรรณ, 2537 : 42) มีระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 154 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยศึกษาในส่วนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในพื้นที่ 10 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยทำการวิจัยศึกษา ระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2555-มีนาคม 2557 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ ณ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม-31 ธันวาคม 2556 และเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ผลการวิจัยและเขียนรายงาน 1 มกราคม-30 มิถุนายน 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประยุกต์จากแนวคิดของ (พระมหาจิตนเรศ ศรีประโคน, 2546), (เสนห์ เจริญศักดิ์, 2547), (พระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน (พวกนิยม), 2551), (ศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2545) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 3 ด้าน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน แบบสอบถามเป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของวัตของลิเคอร์ท

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากหนังสือ ตำราทางวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา และภาษา ความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของข้อความ ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับตัวแปรและขอบเขตที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ขอรับแบบสอบถามที่อาจารย์ตรวจทานและแก้ไข นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง ความสอดคล้องของคำถามและเนื้อหา ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดแจ้ง โรงเรียนพุทธศาสตร์ศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้อธิบายหาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .907

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามไปแจกให้ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัยและวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และรอรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจากผู้ให้ข้อมูล จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมนำมาวิเคราะห์ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบค่า (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูบรรพชิต มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาทางพระพุทธศาสนานักธรรมชั้นเอก และเปรียญตรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี

1.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการเรียนการสอน	3.89	.59	มาก
2. ด้านการปกครอง	4.12	.41	มาก
3. ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป	4.33	.38	มาก
รวม	4.11	.43	มาก

จากตารางที่ 1.1 พบว่า การปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .38) ด้านการปกครองชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .41) ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .59) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยจำแนกตามสถานภาพ อายุ การศึกษาทางพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานด้วยการบริหารทั่วไป (การอบรมด้านคุณธรรม) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีอายุ การศึกษาทางพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเรียนการสอน หลักสูตร ครูควรจัดเนื้อหาสาระให้เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้เรียน ทางโรงเรียนควรจัดเวลาเรียนให้เพียงพอ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และรู้สึกว่ายาวนานเกินไป การสอน ครูควรเพิ่มเติมเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และกระตือรือร้นที่จะเรียน ไม่สอนในตำรามากเกินไป ควรสอดแทรกกิจกรรมเสริมในชั่วโมงเรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และควรสร้างบรรยากาศการเรียนให้น่าเรียน และสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน นำสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น และมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ มีสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

3.2 ด้านการปกครอง ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัยการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกให้นักเรียนมีวินัยในตนเองและศีลที่ควรปฏิบัติตามแนวทางศาสนา ฝึกระเบียบวินัยในชั้นเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมวางกฎเกณฑ์และยอมรับข้อตกลงร่วมกัน เพื่อเป็นการฝึกการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภาคปฏิบัติไปพร้อมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการปฏิบัติจริง

3.3 ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป การปฏิบัติศาสนกิจ ควรจัดให้มีกิจกรรมการสอนเสริมเกี่ยวกับคุณธรรมในชั่วโมงมากขึ้น จัดให้มีครูเวรเข้าร่วมกิจกรรมเช็คชื่อหน้าชั้นเรียน และร่วมสวดมนต์เข้าก่อนเข้าเรียน การอบรมด้านคุณธรรม ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอบรมด้านคุณธรรมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สร้างนิสัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ครูต้องเป็นต้นแบบที่ดี และการศึกษาดูงาน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพ โดยให้ทุนการศึกษาเพื่อให้ครูได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ดูงานเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้แก่ครูและนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนพระปริยัติธรรม ส่วนใหญ่เป็นครูบรรพชิต มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ได้รับวุฒิทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ นักธรรมชั้นเอกเปรียญตรี และจบการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปีมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่เป็นสามเณร ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูบรรพชิตมากกว่าคฤหัสถ์ หลังจากสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีต้องปฏิบัติศาสนกิจ 1 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิวัฒน์ พวงนิม (2552) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต และเป็นครูสอนประจำ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษานักธรรมเอก แต่ไม่มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลี จบการศึกษاپริญญาตรี และมีประสบการณ์สอนระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (2545) เรื่อง เหตุปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด ซึ่งถือว่าอยู่ในวัยของการทำงาน มีความพร้อมทั้งกำลังกายและกำลังใจในการต่อสู้ มีระดับการศึกษาวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด เพราะการส่งเสริม/สนับสนุนทางด้านทุนการศึกษาแก่ครูในโรงเรียน

พระปริยัติธรรม ให้ได้รับการศึกษาต่อมีน้อย ส่งผลกระทบต่อครูซึ่งมีเงินเดือนน้อย ไม่สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เพราะต้องใช้ค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง และมีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี เพราะครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการทำงานเป็นลักษณะแบบทำงานด้วยใจ เมื่อมีปัญหาการทำงานเกี่ยวกับสวัสดิการและแรงจูงใจที่จะทำงานของครู จึงมีสถิติการลาออกและสับเปลี่ยนสูง

2. การศึกษาการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนา ศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป 2) ด้านการปกครองชั้นเรียน 3) ด้านการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้สอนมีความรู้สึกพึงพอใจในการทำงานและมีความเกี่ยวกับนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาจิตนเรศ ศรีปะโค (2546) เรื่อง การดำเนินนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่เป็นบรรพชิต และบุคลากรที่เป็นคฤหัสถ์ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในด้านวิชาการ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารจัดการงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานธุรการ 3) งานบริหารทั่วไป และ 4) งานอื่นๆ โดยเฉพาะการบริหารนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในองค์กร การควบคุมดูแลและการติดตามประเมินผลโดยอาศัยทรัพยากร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้

3. การอภิปรายผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกองพุทธศาสนา ศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ อายุ การศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีสถานภาพต่างกันมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป-การอบรมคุณธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูบรรพชิตมีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าครูคฤหัสถ์ เนื่องจากครูคฤหัสถ์ส่วนใหญ่มีครอบครัว และมีภาระหน้าที่มากกว่าครูบรรพชิต ทำให้การปฏิบัติงานด้านการอบรมคุณธรรมน้อยกว่าครูบรรพชิตและครูบรรพชิตมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าครูคฤหัสถ์ เพราะเป็นภาระหน้าที่และเป็นกิจของสงฆ์ที่ต้องปฏิบัติ ต่างจากครูคฤหัสถ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพิชิตชัย จันทวนโณ (สีหนาม) (2549) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานที่ 9 มีปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและในรายข้อพบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม มีปัญหามากที่สุด

2. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากปภาวี เจริญศิลปดำรง (2551) อธิบายว่า อายุเป็นเพียงตัวเลขขั้นพื้นฐานที่สุดของคุณลักษณะส่วนบุคคลของคนเรา สัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มอายุที่ต่างกัน ในสังคมเป็นตัวกำหนดถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ธัญญอุดร (2548) วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุธาราม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุและสถานภาพต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ บุญหนัก (2553) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุการทำงาน รายได้ต่อเดือน วิทยฐานะ ขนาดครอบครัว เวลาที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีการศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาทางพระพุทธศาสนาเป็นการวัดระดับความรู้ทางพระพุทธศาสนาในด้านนักธรรม และเปรียญธรรม ซึ่งไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน (พวกนิยม) (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาทางพระพุทธศาสนา นักธรรม และเปรียญธรรมต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งภาวีย์ เจริญศิลป์ดำรง (2551) กล่าวว่า ระดับการศึกษาจะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะระดับการศึกษาของประชากรเป็นสิ่งที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อธิบายได้ว่า แม้ระดับการศึกษาจะแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ไม่ผลต่อการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ จึงมีพื้นฐานการศึกษาที่เหมือนกัน จึงไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ บุญหนัก (2553) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุการทำงาน รายได้ต่อเดือน วิทยฐานะ ขนาดครอบครัว ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก Triolo, et al. (1995) อธิบายว่า จำนวนปีของการปฏิบัติงานทำให้บุคคลมีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น สามารถปรับต่อการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และไม่กลัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพราะความมั่นใจในประสบการณ์ และความชำนาญของตน คุณภาพชีวิตและการปฏิบัติงานจะอยู่ในระดับดี ในทางกลับกันผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมานานจนใกล้เกษียณอายุ อาจเกิดความเคยชินไม่อยากปรับเปลี่ยนตัวเอง อาจทำให้คุณชีวิตและระดับการปฏิบัติงานก็อาจลดลงได้ สอดคล้องกับอารี สังข์ศิลป์ชัย (2548) เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวรรค์ สวัสดิ์ताल (2557) เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตและการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และเวลาเรียนของนักเรียนโดยโรงเรียนจัดทำ/จัดทำเอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรให้ครูเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
2. ครูผู้สอน ควรมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า โดยจัดทำแผนการสอนรายวิชาให้นักเรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะเรียน และเพิ่มเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดแทรกกิจกรรมเสริมในชั่วโมงเรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิมผ่านกระบวนการกลุ่ม
3. โรงเรียนควรสนับสนุน และจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน ให้เพียงพอความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้อบรมและพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมการสอน สามารถประยุกต์ใช้สื่อการสอนได้ตามสถานการณ์

4. โรงเรียนควรจัดสภาพห้องเรียนที่สะอาดและพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีแสงสว่างเพียงพอ กว้างขวางพอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใส และครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลองพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ค่านิยมของผู้เรียน พยายามสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมให้กิจกรรมของกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ สนุกสนานกับการเรียน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนจะช่วยส่งเสริมและสร้างเสริมผู้เรียนในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข รักการเรียนรู้ และเป็นคนใฝ่เรียนใฝ่รู้

5. โรงเรียนและครูผู้สอนควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติกิจของสงฆ์ ทำวัตรเช้า-เย็น การอบรมธรรมะ การฝึกปฏิบัติให้ศีล การเทศนาในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของชาติ ส่งเสริมและเผยแผ่หลักธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาแก่ชุมชน

6. ผู้บริหาร และครู ควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและวินัยในตนเอง รู้จักกติกา มารยาทในสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผู้บริหาร ครูอาจารย์และนักเรียนทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด สร้างนิสัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยครูต้องเป็นต้นแบบที่ดี

7. โรงเรียนควรสนับสนุนทุนด้านการศึกษาต่อในระดับสูงให้กับครูสอนพระปริยัติธรรมเพื่อพัฒนาความรู้เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ครอบคลุมในทุกกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสอน และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูสอนในทุกจังหวัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของครูและเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขการปฏิบัติงานของครูให้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู เมื่อครูสอนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน และเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

นิตพร บุญหนัก. (2541). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เบญจวรรณ ธัญญอุดร. (2548). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุธาราม สังกัดสำนักงาน

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ประนอมศรี จัยสิน. (2549). การศึกษาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของบุคลากร.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปภาวี เจียรศิลป์ดำรง. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุน สำนักงาน

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระมหาจิตนเรศ ศรีประโค. (2546). การดำเนินนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พระมหาพิชิตชัย จันทวนโณ. (2549). การศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของครู
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พระมหาไพโรจน์ นวลสำลี. (2546). การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์โรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พระมหาวิวัฒน์ ปรีชโน. (2551). การศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พรสวรรค์ สวัสดิ์ตาล. (2557). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิภาดา สายประเสริฐ. (2552). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2545). เหตุปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เสน่ห์ เจริญศักดิ์. (2547). การดำเนินการตามมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 5. สารนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2556). ข้อมูลการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2556. นครปฐม : กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำเร็จ จันทสุวรรณ. (2537). สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อารี สังข์ศิลป์ชัย. (2548). คุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Triolo, P.K., et al. (1995, March). Lay off survivor sickness : Minimizing the sequelae of organizational
Transformation. *The Journal of Nursing Administration*, 25 (3), 56-63.